Førsteblad

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 11 Fylke: Telemark

Tilleggsspørsmålnr. Herad: Mo

Emne: Ymse attåtfôr Bygdelag: Skafså

Oppskr. av: Olav Grimsdalen Gard: Grimsedl

(adresse): Drammensv. 20 A VI, Oslo G.nr. 59 Br.nr. 1

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

I. Röter. Om tabakking til för kjenner ein ikkje anna enn det ein gjorde för om våren føre såonni. Ein reinska då gjerne åkrane føre dei vart sådde. Og ugraset, serleg då kveka og krauska vart køyrde heim og skylde og föra upp på kyrne.

Desse rötene vart godt lika av kyrne – kanskje av di det vart smått med anna för utpå våren.

IV. 1) Hestemök. Hestemöx vart för nytta i naudsköve. Det er nok lenge sidan ein slutta med det. Men besternor, Signe Oddan, född 1896, fortelde ho hadde föra med „hestemyk".

2) Hestemöki vart helst blanda med agner, turka potetgras o.l. i høyet. Det var nok sjeldan ein som nytta möx til för, hadde mjöl kå.

2953

2

Mer kokande vatn slo ein på töysa (sörpa)

3. Ein bruka som nemnt kokande vatn på töysa

I Sörpefôr[1] Dette foret var svært viktig fôr. Budeione måtte gjerne opp kl 5 om morgonen og koke töyeevatnet i eldhuset. Agner, poteter o.l. stod ferdigblande i saar (så, un) i fjöset og ein bar so det kokande vatnet på töysone - og blande dei seinare med kaldt vatn so dei vart hövelege varme.

Det mjölet som vart nytta, var helst „heim-mal'e" d.v.s. byggmjöl; (Rakkornet vart nytta til bakstnen). Det kunde og vera andre ting t.d mjölk, avfall frå kjökenet o.l. i töysa.

2) No vert ikkje slike töyer bruka. Ein hev helst hakkel i köpor og dynkar dette med kaldt vatn för ein strör mjölet på. Potetgrauet vert ikkje burka og nytta til löy som för.

3) Varm töyse eller mjölblande drikke nyttar ein stundom enno når dyri er sjuke eller t.d. til nybærne (nykalva) kyr.

4-5) Gjennar ikkje til dette.

2953

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

6). Varmt vatn med mjøl i vart og vert nytta til nyborne kyr og andre dyr t.d. kalv og hest som har født.

7). Det var vanleg å laga løg av Jordeplegras (Solitgras) før. ~~[illegible]~~ Denne logen vart nytta på høysone. Men dette er det no slutt på.

Løg av høymo, høyfrø eller høy vart òg bruka.

Det var mykje for å lokka dyri til å eta opp høysa. Elles hadde dei stor tru på at denne logen var „kraftig", d.v.s. næringsrik."

VI. Fiskeavfall. Dette har ikkje vore aktuelt her.

2953
NORSK ETNOLOGISK GRANSKING